

Sygn. akt VIII U 676/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2018 r. w Gliwicach

sprawy T. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania T. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 24 marca 2017 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 676 /17

UZASADNIENIE

Decyzją z 24 marca 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu T. K. (1) (K.) prawa do ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie przekroczył 250%.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany przez orzeczenie co do istoty sprawy oraz wniósł o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska ubezpieczony podniósł, że nie może ponosić ujemnych konsekwencji obowiązujących w latach minionych przepisów pozwalających na nie przechowywanie dokumentów dotyczących uzyskiwanych wynagrodzeń, gdy ubezpieczony z tych względów nie dysponuje wynagrodzeniami sprzed 1972r.

Ubezpieczony wskazał, że na podstawie akt rentowych, akt personalnych i opinii biegłego istnieje możliwość ustalenia brakujących wynagrodzeń i przeliczenia podstawy wymiaru emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Organ rentowy dodał, że na podstawie dokumentacji zawartej w aktach tego organu obliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych 1971 – 1987, 1989 – 1990, 2000 i wskaźnik wysokości podstawy wyniósł 213,34%, co uniemożliwiło przeliczenie świadczenia zgodnie z powołanym art.110a ustawy emerytalnej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Decyzją z 10 października 1990r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu T. K. (2) urodzonemu (...), prawo do emerytury górniczej od 30 lipca 1990r.

Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z okresu od lipca 1989r. do czerwca 1990r.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 264,63% i został ograniczony do 250%.

W dniu 9 września 2016r. ubezpieczony złożył pierwszy wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy emerytalnej, w rozpoznaniu którego organ rentowy decyzją z 15 września 2016r. odmówił prawa do takiego przeliczenia, gdyż nowo ustalony wskaźnik podstawy wymiaru nie przekroczył 250%.

Jednocześnie organ rentowy zaznaczył, że w aktach emerytalnych znajdują się wyłącznie zarobki ubezpieczonego za okres od lipca 1989r. do czerwca 1990r. i za 2000r.

Kolejny wniosek o przeliczenie świadczenia w trybie art.110a ustawy emerytalnej ubezpieczony złożył 18 stycznia 2017r. i w rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną.

Do wniosku ubezpieczony załączył

- zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 9 stycznia 2017r. sporządzone przez (...) S.A. Oddział Zakład (...) w T.

z wykazanymi zarobkami z lat 1972 – 1987 i 1989 - 1990 z tytułu zatrudnienia w KWK (...) ustalonymi na podstawie kartotek zarobkowych,

- pismo (...) S.A. z 9 stycznia 2017r., że brak jest dokumentacji płacowej sprzed 1972r. i za 1988r.

Ubezpieczony w KWK (...) był zatrudniony od 31 lipca 1965r. do 22 września 1990r. na stanowiskach:

- od 31 lipca 1965r. do 30 czerwca 1969r. jako młodszy górnik pod ziemią,

- od 1 lipca 1969r. do 22 września 1990r. jako górnik pod ziemią.

W latach 1999 i 2000 ubezpieczony był zatrudniony na podstawie umowy zlecenia w (...) S.A. w L.. Na okoliczność uzyskiwanych wówczas wynagrodzeń stanowiących podstawę wymiaru składki ubezpieczony przedstawił w organie rentowym stosowne zaświadczenia.

Na podstawie opinii biegłej sądowej z zakresu księgowości oraz sposobu wyliczania płac i świadczeń pracowniczych B. T. Sąd ustalił, że wynagrodzenia ubezpieczonego z lat zatrudnienia 1965 – 1972, wyliczone na podstawie zachowanej dokumentacji akt osobowych, przy uwzględnieniu danych zawartych w karcie zasiłkowej i w ewidencji dniówek przodkowych, przy założeniu, że ubezpieczony pracował przez dwie niedziele w każdym miesiącu oraz w systemie

trzymianowym, a także przy uwzględnieniu obowiązujących w tamtych latach uregulowań płacowych wyniosły: w 1965r. – 9 942,64 zł, w 1966r. – 25 482,40 zł, w 1967r. – 25 951,97 zł, w 1968r. – 27 157,47 zł, w 1969r. – 39 590,17 zł, w 1970r. – 49 321,07 zł, w 1971r. – 51 452,50 zł, w 1972r. – 45 621,00 zł.

Przy obliczaniu tych wynagrodzeń biegła uwzględniła stawkę zasadniczą, wynagrodzenie dodatkowe z Karty Górnika, deputat węglowy, dodatek za pracę w niedziele i na trzeciej zmianie.

Wyliczony przez biegłą wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego z okresu 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu wyniósł 228,21% i został obliczony z lat 1969 – 1971, 1973 – 1987, 1989 – 1990.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w KWK (...) oraz opinii biegłej sądowej B. T. (opinia główna k. 18 – 34 akt, opinia uzupełniająca k.55 – 67 akt).

Sąd w pełni podzielił opinię biegłej sądowej z zakresu księgowości oraz sposobu wyliczania płac i świadczeń pracowniczych B. T., gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, zgodnie ze zleceniem Sądu, na podstawie całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji, w tym zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, a także przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów płacowych. Biegła w sposób czytelny i precyzyjny dokonała obliczeń, wskazując przy tym dokładnie na jakiej podstawie dokonała poszczególnych założeń. Stąd Sąd uznał tę opinię za miarodajną w sprawie. Sąd miał również na uwadze, że ostatecznie opinia ta (po jej skorygowaniu w opinii uzupełniającej) nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonego T. K. (1) nie zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury na podstawie art.110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017r., poz.1383 ze zm.).

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,
- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy

lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu).

Zdaniem Sądu w toku postępowania sądowego kwestia pobieranego wynagrodzenia musi być udowodniona w sposób bezwzględny, a tylko dokumentacja dotycząca konkretnego pracownika stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym, a nie np. zeznania świadków, twierdzenia ubezpieczonego, gdy stosunek pracy ma charakter indywidualny, określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały ustalone między pracodawcą i konkretnym pracownikiem (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 lipca 2007r. I UK 36/07, Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 4 czerwca 2014r. III AUa 1136/13).

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej sądowej z zakresu księgowości oraz sposobu wyliczania płac i świadczeń pracowniczych B. T. celem ustalenia na podstawie akt osobowych i obowiązujących przepisów płacowych, potencjalnego wynagrodzenia ubezpieczonego za lata jego zatrudnienia w KWK (...) 1965 – 1972, co do których nie zachowała się dokumentacja zarobkowa, a następnie wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia według najkorzystniejszego wariantu, przy uwzględnieniu zarobków uzyskanych po przyznaniu prawa do emerytury.

Z opinii biegłej, którą Sąd w pełni podzielił z przyczyn wskazanych wcześniej, uznając za miarodajną w sprawie wynika jednoznacznie, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości emerytury górniczej ubezpieczonego wyliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, w tym z okresu przypadającego po przyznaniu prawa do emerytury wynosi 228,21% i został obliczony z lat 1969 – 1971, 1973 – 1987, 1989 – 1990.

Skoro wskaźnik ten nie przekracza 250%, to ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art.110a ustawy, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo zgodnie z art.15 ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku i na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania jako bezzasadne.

(-) SSO Grażyna Łazowska